

Geachte minister en verantwoordelijke ondersteunende ambtenaren,

Met groot ongenoegen heb ik kennis genomen van het wetsvoorstel voor de Wet verwerking persoonsgegevens coördinatie en analyse terrorismebestrijding en nationale veiligheid.

Naar ik heb begrepen is de aanleiding van deze wet gelegen is een m.i. terecht kritisch artikel in het NRC Handelsblad over de wijze waarop de NCTV jarenlang privacygevoelige informatie over burgers verzamelde en deelde. Ook bleek dat medewerkers van de NCTV met nepaccounts op sociale media honderden politieke campagneleiders, religieuze voormannen en activisten volgden.

Toen dit aan het licht kwam, vroeg de Kamer om opheldering. In plaats van de NCTV en de verantwoordelijke ministerie te berispen voor het overtreden van de wet, vroeg men om een wettelijke borging van de activiteiten die de organisatie uitvoerde. De omgekeerde wereld.

We moeten ons afvragen in hoeverre we veiligheid boven vrijheid en privacy willen laten prevaleren. Ik ben van mening dat de overheid met dit wetsvoorstel teveel inbreuk maakt op de in de grondwet vastgelegde (mensen)recht op privacy.

Even interessant als zorgwekkend is in dit kader de op de website van de NCTV gepubliceerde fenomeenanalyse van de coronaprotesten. Daarin valt te lezen dat volgens deze organisatie 'sociale media het ongenoegen' dat rond de covid-19 maatregelen bestaat 'faciliteren' en zo radicalisering binnen de zgn. 'amorfe' en 'radicale' onderstroom in de hand kunnen werken, met als mogelijk gevolg dat de zo gevoede PGE's (Potentieel Gevaarlijk Eenlingen) een aanslag zouden kunnen gaan plegen. Er wordt expliciet een link gelegd tussen wat vredige maar ontevreden burgers online posten en een groeiende dreiging van terroristische aanslagen, openbare ordeverstoringen en geweldsdelicten.

Opvallend is dat er ook bij de auteurs van deze analyse kennelijk het idee bestaat dat er (o.m. en hier m.n.) wat betreft de aard, de behandeling van en het te verkiezen beleid in de bestrijding van het coronavirus één onomstotelijke, haast bovenmenselijke waarheid bestaat, die tegengestelde meningen of feiten tot mis- of desinformatie verklaart. Dit bevreemd mij zeer, aangezien de geschiedenis van de wetenschap(sfilosofie) leert dat zelfs de feitelijke objectieve wetenschap niet alleen een illusie is, maar ook dat voortschrijdend inzicht er eerder als regel dan als uitzondering voor heeft gezorgd dat feiten uit het verleden de fabels van de toekomst blijken te zijn.

De aanname dat er één waarheid bestaat is bovendien overduidelijk in strijd met een ander grondrecht, namelijk het recht op vrijheid van meningsuiting en het verbod op censuur.

Verder heb ik vragen bij de controleerbaarheid van de wet. Hoe houden burgers en de Kamers grip op of de gegevens inderdaad voor legitieme doelen worden aangewend? Mochten dergelijke gegevens al onder de WOB vallen, dan is dat in het huidige schimmig te noemen bestuurlijke klimaat geen garantie dat zelfs na aanhoudend doorvragen en procederen deze gegevens volgens de rechter openbaar te maken zullen zijn. Met hun superieure juridische kennis zullen zij zich altijd beroepen op een van de in de WOB ingebouwde achterdeurtjes.

Hoewel, ook al is die grip er in combinatie met een twijfel over de legitimiteit, kennelijk is de werkwijze dan (getuige dit wetsvoorstel) om veeleer de wet aan te passen, in plaats van een overtreding te constateren en deze te sanctioneren.

Een goed verstaander ziet al waar dit heen gaat: men legitimeert controle van de burger tot het niveau van zijn meest intieme privégegevens in naam van de veiligheid van het volk, dat zo wordt gedwongen tot klakkeloze instemming met overheidsstandpunten en beleid. Burgers zullen buiten hun medeweten, op een wijze die niet transparant of controleerbaar is, gevolgd en gescreend worden. Het is niet ondenkbaar dat dit zal leiden tot vervolging en veroordeling, een griezelig toekomstbeeld, dat veel mensen tot nog toe veelal met historische totalitaire staten associëren.

Dit kan naar mijn idee met name in relatie tot de maatregelen rond covid-19 zeer ongewenste gevolgen hebben. Willen we leven onder een staat waar niet geaccepteerde meningen die tegen het systeem in gaan als dissident worden gekwalificeerd? Een staat die zich het recht heeft toegeëigend om door te dringen in ons (virtuele, maar daarmee niet minder reële) privéleven om daar uit te maken of wat wij denken, zeggen en schrijven wel in lijn is met de door haarzelf gepropageerde visie? U begrijpt, dit is een retorische vraag, waarop ieder weldoordacht antwoord louter een volmondig 'ja' kan zijn.

Tenslotte wil ik nog opmerking dat ik het een schande vind dat deze wet slechts zeven dagen ter consultatie aan de burger voorligt (gegeven de gebruikelijke vier weken) en er van een aankondiging van de consultatieperiode middels een persbericht is afgezien.